

วิธีดำเนินงานวิจัย และการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยรวบรวมข้อมูลจากครูสอนสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และนักการศึกษาต่าง ๆ ผู้วิจัยได้คัดเลือกตัวอย่างประชากร ซึ่งประกอบด้วยครู จำนวน 150 คน นักเรียน 150 คน และนักการศึกษา 50 คน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาสอดแทรกเนื้อหาประชากรศึกษาในหลักสูตรสังคมศึกษา รวมทั้งพิจารณาความสนใจของนักเรียนในเรื่องเนื้อหาประชากรศึกษา ซึ่งจะสอดแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้น จำนวน 2 ชุด สำหรับครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักการศึกษา รวมทั้งนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้

1.1 แบบสอบถามสำหรับครูและนักการศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร, หนังสือ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพื่อนำข้อมูลที่จะเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม มาสร้างแบบสอบถามสำหรับครูและนักการศึกษา แบบสอบถามประกอบด้วยส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนตัว และความคิดเห็นของครูและนักการศึกษา ต่อเนื้อหาประชากรศึกษา ซึ่งจะสอดแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษาแต่ละตอน ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอแนวความคิดเห็นว่าตามหลักสูตรสังคมศึกษาแต่ละตอน มีเนื้อหาประชากรศึกษาเรื่องอะไรบ้าง ซึ่งอาจจะสอดแทรกได้ ทั้งนี้ผู้ตอบอาจเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ผู้วิจัยเสนอ หรืออาจแสดงความคิดเห็นไม่ยอมรับข้อเสนอของผู้วิจัยก็ได้ จากแนวความคิดเห็นที่ได้นำมาวิเคราะห์หาเป็นรายละเอียด เพื่อเป็นแนวทางในการเสนอร่างหลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งมีเนื้อหาประชากรศึกษาสอดแทรกอยู่

1.2 แบบสอบถามสำหรับนักเรียน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมาสร้างแบบสอบถามนักเรียน แบบสอบถามนักเรียนนี้มีลักษณะแตกต่างกับแบบสอบถามสำหรับครูและนักการศึกษาคือ เป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) เพื่อรวบรวมทัศนคติความสนใจของนักเรียนต่อนโยบายประชากรศึกษาซึ่งจะนำไปสอดแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนักเรียน ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำเสนอประกอบการพิจารณาขอร่างหลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งมีนโยบายประชากรศึกษาแทรกอยู่ และอภิปรายผลการวิจัย

1.3 การพิจารณาเนื้อหาประชากรศึกษาซึ่งจะนำไปสอดแทรกในหลักสูตรสังคมศึกษา เพื่อความเหมาะสมของเนื้อหาประชากรศึกษาซึ่งผู้วิจัยรวบรวมจากข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ หนังสือและเอกสาร ผู้วิจัยจึงนำเนื้อหาประชากรศึกษา เสนอขอความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และนักการศึกษา จำนวน 10 คน ผลที่ได้ผู้วิจัยนำมาดัดแปลงและปรับปรุงแก้ไข

1.4 การทดสอบขั้นต้น (pretest) เพื่อให้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความแน่นอนชัดเจนและแน่ใจว่าแบบสอบถาม สามารถใช้ได้จริง มีความเหมาะสมกับตัวอย่างประชากร และจะได้ไม่เป็นปัญหาในการตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามทั้งของครูและนักเรียนไปทำการทดสอบขั้นต้น กับครูสังคมศึกษา จำนวน 7 คน นักการศึกษา 3 คน ครูไคแก

โรงเรียนสตรีวัชรพงษ์ 3 คน

โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2 คน

โรงเรียนวรนาถเฉลิม 2 คน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้ทำการทดสอบขั้นต้น นักเรียนระดับชั้น ม.ศ.ต้น จำนวน 60 คน คือ

โรงเรียนวัชรราชาธิวาส 30 คน

โรงเรียนสตรีวัชรพงษ์ 30 คน

โดยแต่ละโรงเรียนจะแยกเป็น

ระดับ ม.ศ.1 จำนวน 10 คน

ระดับ ม.ศ.2 จำนวน 10 คน

ระดับ ม.ศ.3 จำนวน 10 คน

จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้นำไปทดสอบขั้นต้น ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาและปรับปรุงจำนวนด้อยค่าในแบบสอบถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อใช้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ต่อไป

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

2.1 ตัวอย่างประชากร ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตตัวอย่างประชากรคือ

2.1.1 นักการศึกษา เป็นบุคคลซึ่งทำงานเกี่ยวกับการสอนในสถานศึกษา หรือผู้ทำหลักสูตร หรือสถาบันซึ่งเกี่ยวข้อง เช่น สถาบันประชากรศาสตร์ โครงการประชากรศึกษา โดยมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

- ก. เป็นผู้มีความรู้เรื่องประชากรศึกษาเป็นอย่างดี
- ข. มีประสบการณ์ด้านการสอน

จำนวนนักการศึกษา ซึ่งใช้เป็นตัวอย่างประชากรประมาณ 50 คน

2.1.2 ครู เป็นครูสอนวิชาสังคมศึกษาระดับชั้น ม.ศ.ต้น จำนวน 150 คน จากโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 โรงเรียน ได้แก่

1. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
2. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
3. โรงเรียนโยธินบูรณะ
4. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
5. โรงเรียนปทุมคงคา
6. โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
7. โรงเรียนทวีธาภิเศก
8. โรงเรียนวัดคณวรินทร์
9. โรงเรียนวัดรางบัว
10. โรงเรียนสตรีวิทยา
11. โรงเรียนสายปัญญา

12. โรงเรียนสตรีศรีชุมพรบำเพ็ญ
13. โรงเรียนศึกษานารี
14. โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์
15. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
16. โรงเรียนวัดสังเวช
17. โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม
18. โรงเรียนพระโขนง
19. โรงเรียนทอวัง
20. โรงเรียนบางกะปิ
21. โรงเรียนเทพศิลา
22. โรงเรียนบดินทร์เดชา
23. โรงเรียนวัดหนองจอก
24. โรงเรียนวัดอินทาราม
25. โรงเรียนวัดชีโนรส
26. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาคม
27. โรงเรียนวัดบวรมงคล
28. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
29. โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
30. โรงเรียนปัญญาวรรคุณ

ตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นครูสังคมศึกษา 30 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้ครูจำนวนทั้งหมด
เฉลี่ยโรงเรียนละ 5 คน

นักเรียน เป็นนักเรียนซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้น ม.ศ.1 - 2 - 3
ชั้นละ 5 คน แต่ละโรงเรียนเป็นตัวอย่างประชากร โรงเรียนละ 15 คน จำนวน 150คน
จาก 10 โรงเรียน ได้แก่

- โรงเรียนชาย
1. โรงเรียนโยธินบูรณะ
  2. โรงเรียนทวีธาภิเศก

โรงเรียนหญิง.	3. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
	4. โรงเรียนสตรีศรีนครปฐมบำเพ็ญ
	5. โรงเรียนศึกษานารี
โรงเรียนสหศึกษา	6. โรงเรียนยานนาเวศวิทยาาคม
	7. โรงเรียนพระโขนง
	8. โรงเรียนวัดหนองจอก
	9. โรงเรียนสุวรรณารามวิทยาาคม
	10. โรงเรียนบวรมงคล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การติดต่อขอความร่วมมือทำการวิจัย ผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือทำการวิจัยจากโรงเรียนทั้ง 30 โรงเรียน และนักการศึกษา จำนวน 50 คน เริ่มทำการติดต่อตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 2517 ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ ขอบเขตการวิจัย พร้อมทั้งกำหนดวันไปส่งและรับแบบสอบถามคืน

3.2 การส่งแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ในการส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนต่าง ๆ และนักการศึกษา ผู้วิจัยเริ่มส่งแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ 20 มกราคม 2517 จำนวนแบบสอบถามสำหรับครู 150 ชุด ใ้ค้ 140 ชุด แบบสอบถามสำหรับนักการศึกษา 50 ชุด ใ้ค้ 36 ชุด และแบบสอบถามสำหรับนักเรียน 150 ชุด ใ้ค้ 150 ชุด รวมเป็นแบบสอบถามที่ส่งทุกประเภท 350 ชุด ใ้ค้ 326 ชุด คิดเป็นจำนวนร้อยละ 93.14

4. วิเคราะห์ข้อมูล

จากแบบสอบถามสำหรับครูและนักการศึกษา จำนวน 176 ชุด (ครู 140 คน และนักการศึกษา 36 คน) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลคิดเป็นคำตอบร้อยละจากจำนวนผู้ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

แบบสอบถามสำหรับนักเรียน จำนวน 150 ชุด ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ยของค่าตอบแบบประมาณค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนน เป็นดังนี้

สนใจมาก	ให้ค่าคะแนน เป็น	3
สนใจพอควร	ให้ค่าคะแนน เป็น	2
สนใจน้อย	ให้ค่าคะแนน เป็น	1
ไม่สนใจเลย	ให้ค่าคะแนน เป็น	0

จากการกำหนดค่าคะแนนดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาหาค่าเฉลี่ยจากสูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

= ค่าเฉลี่ย หรือมีชนิมเลขคณิต

N = f = จำนวนคำตอบทั้งหมด

f = จำนวนความถี่

X = คะแนนของ Code คือ 3, 2, 1 และ 0

นอกจากนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามของนักเรียนวัดการกระจาย โดยใช้ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตร²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

fX = ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N = จำนวนข้อมูลทั้งหมด

¹ประคอง กรวรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 2, พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513), หน้า 40.

²เล่มเดียวกัน, เรื่องเดียวกัน, หน้า 51.

จากการคิดหาค่าเฉลี่ยในอัตราร้อยละของจำนวนคำตอบทั้งหมด รวมทั้งส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตาราง และการอภิปรายผลเชิงบรรยายต่อไป

5. การยกวางหลักสูตร

ในการยกวางหลักสูตรสังคมศึกษา ซึ่งมีประชากรศึกษาแทรกอยู่ ผู้วิจัยใช้ข้อมูลซึ่งได้จากแบบสอบถามของครู และนักการศึกษา รวมทั้งแบบสอบถามของนักเรียนประกอบการพิจารณา ทั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้แบบอย่างการสอดแทรกประชากรศึกษาในต่างประเทศ เช่น อินเดี๋ย และ ฟิลิปปินส์ เป็นแนวทางในการยกวางหลักสูตรสังคมศึกษา ระดับ ม.ศ. ต้น

คุนยัวิทยทรัพยากร
จุพาลงกรณัมหาวิททยาาลัย